

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ”
(для магістрів)

МАУП

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2009

Підготовлено професором кафедри загальної та практичної психології
А. М. Львовичкіною

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології
(протокол № 1 від 19.09.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Львовичкіна А. М. Навчальна програма дисципліни “Актуальні проблеми психологічної корекції” (для магістрів). — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2009. — 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Актуальні проблеми психологічної корекції”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс навчальної дисципліни “Актуальні проблеми психологічної корекції” поєднує теоретичний та практичний напрями, тобто академічну, теоретичну психологію із психологією дієвою, практичною, яка вкрай потрібна різним групам населення: студентам, робітникам і службовцям, рядовим бізнесменам та керівникам фірм і підприємств, а також вчителям, учням, батькам, лікарям і пацієнтам. В різноманітних сферах соціальної практики при підготовці психологів неможливо обійтись без психокорекційної роботи. Адже для того щоб практичний психолог міг оптимально реалізувати свій професійний потенціал, йому необхідно поповнювати свої особистісні ресурси, поглиблювати та розширювати уявлення про сутність психокорекційної роботи. З цього випливають мета та основні завдання курсу навчальної дисципліни “Актуальні проблеми психологічної корекції”.

Мета вивчення дисципліни — забезпечення професійної компетентності практичних психологів у сфері психокорекційної роботи.

Завдання курсу — формування у психологів-практиків умінь та навичок проводити заняття з психологічної корекції, застосовувати різні психокорекційні методики та технології.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	Змістовий модуль I. Індивідуальна психологічна корекція Предмет та завдання психологічної корекції на сучасному етапі
2	Неофрейдизм у практиці психологічної корекції
3	Новітні теорії біхевіоризму у психологічній корекції
4	Когнітивний підхід до процесу психологічної корекції
5	Психосинтез Р. Ассаджіолі
6	Транзактний аналіз Е. Берна
	Змістовий модуль II. Психокорекційна робота у різних сферах життєдіяльності
7	Психокорекційна робота у дошкільних закладах
8	Психологічна корекція у системі освіти
9	Психологічна корекція у медичній галузі
10	Психокорекція дитячо-батьківських і сімейних стосунків
Разом годин: 81	

ЗМІСТ
дисципліни
“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ”

Змістовий модуль I. Індивідуальна психологічна корекція

**Тема 1. Предмет та завдання психологічної корекції
на сучасному етапі**

Визначення поняття “психологічна корекція”. Основна проблематика та особливості розвитку психологічної корекції у сучасному суспільстві. Взаємозв’язок понять “психотерапія”, “психологічне консультування”, “психотренінг”, “психодіагностика” та “психологічна корекція”.

Література [9; 23; 28; 43; 44; 49; 52]

Тема 2. Неофрейдизм у практиці психологічної корекції

Застосування гуманістичного психоаналізу Е. Фромма у психологічній корекції. Характерологічний аналіз К. Хорні. Мета та методи характерологічного аналізу.

Література [3; 13; 22; 23; 25; 38]

Тема 3. Новітні теорії біхевіоризму у психологічній корекції

Рационально-емотивна теорія психологічної корекції (РЕТ) А. Елліса. АВС-теорія особистості А. Елліса та способи її застосування у психологічній корекції. GABCDE — теорія психологічної корекції А. Елліса. Методи систематичної десенсибілізації та сенсибілізації.

Література [3; 22; 23; 38]

Тема 4. Когнітивний підхід до процесу психологічної корекції

Основні поняття та методи когнітивної психокорекції. Когнітивна психокорекція А. Бека. Психокорекція автоматичних думок та когнітивних помилок. Когнітивні моделі, що пропонує коригувати А. Бек.

Література [15; 22; 23]

Тема 5. Психосинтез Р. Ассаджіолі

Сутність та основні поняття теорії психосинтезу Р. Ассаджіолі. Поняття про субособистості. Структура особистості за Р. Ассаджіолі. Процедура та етапи психосинтезу. Сфери застосування психосинтезу Р. Ассаджіолі.

Література [1; 5; 22]

Тема 6. Транзактний аналіз Е. Берна

Структура особистості за Е. Берном. Транзактний аналіз. Сценарний аналіз. Застосування транзактного аналізу у психологічній корекції. Корекційна робота, спрямована на ігри, у які грають люди.

Література [2; 3; 13; 22; 23]

Змістовий модуль II. Психокорекційна робота у різних сферах життєдіяльності

Тема 7. Психокорекційна робота у дошкільних закладах

Психологічні проблеми дітей дошкільного віку: проблеми адаптації до дитячого колективу, дитячі страхи, дезадаптація. Психокорекційна робота із дошкільниками. Психологічний супровід виховного процесу у дитячому садку. Методи психологічної корекції, що застосовуються у дошкільних закладах: ігрові методи, психогімнастика, проєктивне малювання, казкодрама, лялькотерапія, створення історій.

Література [22; 23; 37; 48]

Тема 8. Психологічна корекція у системі освіти

Психологічні проблеми, що виникають у молодших школярів: адаптації до шкільного колективу, спілкування у колективі, емоційні. Психокорекційна робота у молодшій школі. Психокорекційна робота у середній школі. Психокорекційна робота у старшій школі. Методи корекційної роботи у системі освіти: музикотерапія, танцювальна терапія, психогімнастика, проєктивний малюнок, складання історій, поведінкова корекція, психодрама, НЛП, когнітивна психокорекція.

Література [5; 7; 8; 11; 14; 17; 18; 23; 26; 43; 44]

Тема 9. Психологічна корекція у медичній галузі

Особливості психокорекційної роботи із важко хворими: дітьми та дорослими. Особливості психокорекційної роботи із персоналом медичного закладу. Психокорекційна робота із родичами хворих. Застосування індивідуальної та групової психокорекції у медичних закладах.

Література [1; 12; 15; 23; 45–48; 50]

Тема 10. Психокорекція дитячо-батьківських і сімейних стосунків

Проблема психологічної корекції сімейних стосунків. Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу. Методики корекції дитячо-батьківських стосунків та сімейних відносин: “Сімейна фотографія”, “Сімейна скульптура”, “Сімейна хореографія”, “Рольова карткова гра”, “Сімейний ритуал”, соціальний ритуал, використання поезії, ство-

рення аналогічних ситуацій, “Екокарта”, “Солом’яна вежа”, “Сімейний простір”, “Подружжя конфронтація”, “Сімейна рада”, “Батьківський семінар”.

Література [23; 40–42]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Основні проблеми та напрями психологічної корекції.
2. Проблеми визначення ефективності психокорекційних заходів.
3. Психодинамічний напрям у психокорекційній роботі.
4. Сучасні методи психокорекції.
5. Сучасні методики психокорекційної роботи.
6. Арттерапія як метод практичної психокорекції.
7. Особливості застосування психогімнастики у психокорекційній роботі.
8. Методи поведінкової корекції.
9. Психодрама як метод психологічної корекції.
10. Проблеми індивідуальної психокорекції.
11. Проблеми групової психокорекції.
12. Особливості роботи Т-груп.
13. Групи зустрічей як форма корекційної роботи.
14. Групова дискусія як метод групової психокорекції.
15. Психокорекційна робота у руслі теорії К. Хорні.
16. Психосинтез Р. Ассаджіолі.
17. Транзактний аналіз Е. Берна.
18. Сценарний аналіз Е. Берна.
19. АВС-теорія А. Елліса.
20. Когнітивна теорія А. Бека.
21. Психокорекційна робота із дошкільниками.
22. Методи психокорекції, що застосовуються у дошкільних закладах.
23. Психологічна корекція у системі освіти.
24. Психокорекційна робота у молодшій школі.
25. Психокорекційна робота у середній школі.
26. Психокорекційна робота у старшій школі.
27. Психологічна корекція у медичній галузі.
28. Застосування індивідуальної психокорекції у медичних закладах.
29. Застосування групової психокорекції у медичних закладах.
30. Психокорекція сімейних стосунків.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Вибір теми — довільний.

Контрольна робота виконується в учнівському зошиті або на скріплених листах формату А4. На титульному листі вказується: назва дисципліни (“Актуальні проблеми психологічної корекції”); прізвище, ім’я та по батькові студента; домашня адреса; номер групи.

Контрольна робота повинна мати план та список літератури. На останній сторінці ставиться дата виконання та підпис виконавця. Роботу необхідно здати до наукової частини в установлені строки.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність психологічної корекції та її види.
2. Проблема визначення поняття “психологічна корекція”.
3. Взаємозв’язок понять “психотерапія”, “психологічне консультування”, “психотренінг” та “психологічна корекція”.
4. Предмет та завдання індивідуальної психологічної корекції.
5. Основна проблематика та особливості розвитку психологічної корекції у сучасному суспільстві.
6. Поняття про психологічну допомогу. Визначення поняття “психокорекція”.
7. Види психокорекції.
8. Психокорекційна ситуація.
9. Принципи, цілі та завдання психокорекції.
10. Основні цілі та завдання психокорекційної роботи.
11. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи.
12. Основні принципи психологічної корекції.
13. Мета психоаналітичної корекції та її техніки.
14. Неофрейдистський підхід до психокорекційної практики.
15. Психологічна корекція життєвих сценаріїв за Е. Берном.
16. Поведінковий напрямок у психокорекції.
17. Сутність поведінкового напрямку у психокорекції.
18. Транзактний аналіз Е. Берна.
19. Суть та складові транзактного аналізу.
20. Техніка сімейного моделювання у транзактному аналізі.
21. Транзактний аналіз у груповій роботі.
22. Основні методи практичної психокорекції.

23. Застосування теорії К. Хорні для вирішення внутрішніх конфліктів.
24. Танцювальна терапія.
25. Біхевіористські методи корекції.
26. Психодрама.
27. Сутність методу психодрами.
28. Форми та види психодрами.
29. Методики психодрами: самопрезентація, монолог, дублювання, обмін ролями, “пустий” стілець та “високий” стілець, “дзеркало”, програвання можливих майбутніх життєвих ситуацій; “за спиною”, ідеальний інший, чарівна крамниця.
30. Історія створення психодраматичного підходу у груповій психотерапії.
31. Основні поняття та методи психодрами.
32. Сутність рольової гри у психодрамі Я. Морено.
33. Спонтанність та принцип “тут і зараз” у психодрамі.
34. Основні поняття психодрами Я. Морено: “теле”, “катарсис”, “інсайт”.
35. Фази розвитку психодрами.
36. Основні методики, що застосовуються у психодрамі.
37. Специфіка групової форми психокорекції.
38. Загальна характеристика психокорекційних груп.
39. Типи психокорекційних груп.
40. Особливості комплектування психокорекційної групи.
41. Групова динаміка: завдання та норми групи; структура групи та лідерство; групове напруження, групове згуртування; фази розвитку групи.
42. Стилі керівництва психокорекційною групою.
43. Основні завдання психолога, що працює з психокорекційною групою.
44. Робота під наглядом супервізора; ко-тренери.
45. Типові помилки керівника групи.
46. Етичні вимоги до керівника корекційної групи.
47. Внутрішньогрупова етика поведінки.
48. Історія виникнення та розвитку Т-груп.
49. Т-групи: їх сутність і види.
50. Основні поняття та цілі Т- груп.
51. Особливості проведення занять у Т-групах.
52. Проведення Т-груп в організаціях.

53. Виникнення та розвиток груп зустрічей.
54. Основні поняття, що вживаються у теорії груп зустрічей.
55. Основні процедури груп зустрічей.
56. Групи зустрічей: сутність та основні етапи роботи.
57. Техніка занять у групах зустрічей.
58. Групова дискусія як метод групової роботи.
59. Сутність групової дискусії як методу групової роботи.
60. Групи танцювальної терапії.
61. Загальні цілі танцювальної терапії.
62. Основні поняття танцювальної терапії.
63. Групи терапії мистецтвом.
64. Форми та методи проведення занять у групах терапії мистецтвом.
65. Групи тренінгу вмінь.
66. Групи тренінгу впевненості у собі як один з видів тренінгу вмінь.
67. Групи транзактного аналізу (Е.Берна).
68. Застосування груп транзактного аналізу у корекції сімейних стосунків.
69. Методи психокорекції сімейних стосунків.
70. Групи тренінгу спілкування.
71. Групи тренінгу асертивності.
72. Основні проблеми та напрями психологічної корекції.
73. Проблеми визначення ефективності психокорекційних заходів.
74. Психодинамічний напрям у психокорекційній роботі.
75. Сучасні методи психокорекції.
76. Психосинтез Р. Ассаджіолі.
77. Транзактний аналіз Е. Берна.
78. Сценарний аналіз Е. Берна.
79. АВС-теорія А. Елліса.
80. Когнітивна теорія А. Бека.
81. Психокорекційна робота із дошкільниками.
82. Методи психокорекції, що застосовуються у дошкільних закладах.
83. Психологічна корекція у системі освіти.
84. Психокорекційна робота у молодшій школі.
85. Психокорекційна робота у середній школі.
86. Психокорекційна робота у старшій школі.

87. Психологічна корекція у медичній галузі.
88. Застосування індивідуальної психокорекції у медичних закладах.
89. Застосування групової психокорекції у медичних закладах.
90. Психокорекція сімейних стосунків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Ассаджиоли Р.* Психосинтез. Принципы и техники: Пер с англ. — М.: ЭКСМО-Пресс, 2002.
2. *Берн Э.* Игры, в которые играют люди, люди, которые играют в игры. — СПб.: Лениздат 1992.
3. *Бондаренко А. Ф.* Психологическая помощь: теория и практика. — К.: Укртехпресс, 1997. — 215 с.
4. *Бурлачук Л. Ф., Грабская И. А., Кочарян А. С.* Основы психотерапии. — К., 1999.
5. *Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М.* Словарь-справочник по психодиагностике. — СПб., 2001.
6. *Васьковская С. В., Горностай П. П.* Психологическое консультирование: ситуационные задачи. — К.: Вища шк., 1996.
7. *Гірник А. М.* Тренінг комунікативних умінь / За ред. Н. Л. Колонінського. — К., 1995.
8. *Горностай П. П., Васьковская С. В.* Теория и практика психологического консультирования. — К.: Наук. думка, 1995.
9. *Вачков И.* Основы технологии группового тренинга. Психотехники: Учеб. пособие. — М., 1999.
10. *Вачков И. В.* Введение в тренинговые технологии. — М., 1998.
11. *Введение в практическую социальную психологию* / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой. — М.: Смысл, 1996.
12. *Гештальттерапия.* Теория и практика. — М., 2000.
13. *Глэддинг С.* Психологическое консультирование. — СПб.: Питер, 2002.
14. *Емельянов Ю. Н.* Активное социально-психологическое обучение. — Л., 1985.
15. *Зубалий Н. П., Лёвочкина А. М.* Основы психотерапии: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2001. — 158 с.

16. Карпова Г. О. Зміст професійної діяльності керівників рай (міськ) центрів психологічної служби / За ред. Н. Л. Коломінського. — К., 1995.
17. Коломінський Н. Л. Психологія педагогічного менеджменту. — К.: МАУП, 1996.
18. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Монографія. — К.: МАУП, 2000.
19. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. — М., 1999.
20. Макшанов С. И. Психология тренинга. — СПб., 1997.
21. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. — М.: Класс, 1994. — 133 с.
22. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования. — СПб.: Питер, 2001.
23. Осипова А. А. Общая психокоррекция: Учеб. пособие. — М.: ТЦ “Сфера”, 2000.
24. Основи психолого-управлінського консультування: Навч. посіб. / Л. М. Карамушка, Н. Л. Коломінський, М. В. Войтович та ін.; За наук ред. Л. М. Карамушки. — К.: МАУП, 2002.
25. Психоанализ и культура. Избр. тр. Карен Хорни и Эриха Фромма. — М.: Юрист, 1995. — 624 с.
26. Рабочая книга школьного психолога/ Под ред. И. В. Дубровиной. — М.: Просвещение, 2000.
27. Роджерс К. С. Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М.: Прогресс, 1994. — 480 с.
28. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика. — М.: Прогресс, 1990. — 368 с.
29. Сидоренко Е. В. Психодраматический и недирижерский подход к групповой работе с людьми: Метод. описания и коммент. — СПб., 1992.
30. Сидоренко Е. В. Терапия и тренинг по Альфреду Адлеру. — СПб.: Речь, 2002.
31. Тобиас Л. Психологическое консультирование и менеджмент: взгляд клинициста. — М.: Класс, 1997.
32. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции. — М.: Наука, 1991. — 456 с.
33. Фрейд З. Психология бессознательного. — М.: Просвещение, 1989. — 448 с.
34. Фромм Э. Бегство от свободы. — М.: Прогресс, 1995. — 312 с.

35. Фромм Э. Душа человека. — М.: Республика, 1992. — 415 с.
36. Фромм Э. Искусство любить. — СПб.: Азбука, 2002.
37. Чистякова М. И. Психогимнастика. — М., 1990.
38. Шульц Д., Шульц С. История современной психологии. — СПб.: Евразия, 1998. — 526 с.
39. Щёкин Г. В. Как эффективно управлять людьми. — К.: МАУП, 1999.
40. Эйдемиллер А. Г. Методы семейной диагностики и психотерапии: Метод. пособие. — М.: Фолиум, 1996.
41. Эйдемиллер Э. Г., Юстицкий В. В. Семейная психотерапия. — Л.: Медицина, 1990.
42. Эйдемиллер Э. Г., Юстицкий В. В. Психология и психотерапия семьи. — СПб., 1999.

Додаткова

43. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию. — Брест, 1993.
44. Абрамова Г. С. Практическая психология. — М., 1997.
45. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии. — М.: Прогресс, 1995. — 296 с.
46. Братусь Б. С. Опыт обоснования гуманистической психологии // Вопр. психологии. — 1990. — № 6.
47. Бродли Б. Т. Рекомендации начинающему практику в центрированной на клиенте терапии / Под ред. А. М. Дружинина. — К., 1997.
48. Брусиловский Л. С. Музыкалотерапия: руководство по психотерапии / Под ред. Е. В. Рожнова. — Ташкент, 1979.
49. Бурлачук Л. Ф. Введение в практическую психологию. — К., 1997.
50. Маслоу А. Психология бытия. — М.: Ваклер, 1997. — 304 с.
51. Управленческое консультирование: В 2 т. / Под ред. М. Кубра. — М.: Интерэкспорт, 1992.
52. Урсано Р., Зонненберг С., Лазар С. Психодинамическая психотерапия. — М., 1992.
53. Юнг К. Тэвистокские лекции. Аналитическая психология: её теория и практика. — К.: СИНТО, 1995. — 228 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Актуальні проблеми психологічної корекції”.....	4
Зміст дисципліни “Актуальні проблеми психологічної корекції”.....	4
Теми контрольних робіт.....	7
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	8
Питання для самоконтролю.....	8
Список літератури.....	11

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп’ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

Зам. № ВКЦ-4384

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП “Видавничий дім “Персонал”
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*